

Sångpostillan - Första söndagen i Fastan

Bidrag från Bengt Pleijel
2010-01-22
Senast uppdaterad 2019-03-03

Första söndagen i Fastan
Invocavit Latinsk benämning på denna söndag efter Psaltaren 91:15-16.
Invocavit me = han åkallar mig

Dagens bön: Låt oss be om nåden att med Kristus kunna stå emot onskans alla angrepp:
Tystnad.

Allsmäktige Gud, din Son fastade fyrtio dagar i öknen och frestades som vi,
men var utan synd – låt hans seger över frestelsen ge oss styrka i vår svaghet,
så att vi kan efterlikna honom. Genom honom, Jesus Kristus, vår Herre och Gud, som med
diger, Fader, och den helige Ande lever och råder från evighet till evighet.

Dagens budskap: Prövningens stund
Andra årgångens läsningar: 1 Mos 4:3-7, Jakobs brev 1:12-15, Matteus 16:21-23, Psalt
31:2-6

Dagens sång: Du som är trofast, rädda mig, rädda mig,
lyssna på mig, skynda till min hjälp.
Psalt. 31:2b-3a Musik: © Karin Braw

Vill du höra Bengt Pleijel predika, Anne Mette Pleijel Jonsson läsa text och Bodil Landgren sjunga? Klicka här!

Dagens predikan: Inledning:

Dagens tema är prövningens stund. Den gamla latinska benämningen på denna söndag är Invocavit me, som betyder Han åkalla mig. Åkallan är ivrig bön. En sådan har vi i dagens sång: Du som är trofast, rädda mig, rädda mig, lyssna på mig, skynda till min hjälp (Psalt 31:2b-3a). Karin Braw har gett oss musiken. När prövningens stund kommer och mycket blir svårt och besvärligt, är det bra för oss att koppla på denna ivriga bön.

Grundtextens ord för prövning kan också översättas med frestelse. Den som frestar någon gör det för att få fram det värsta hos honom och få honom att falla. Den som prövar någon gör det för att få fram det bästa hos honom.

Samma verklighet har två sidor därför att här finns två parter med rakt motsatta syften. Djävulen vill fresta oss för att få oss att falla. Gud vill pröva oss för att få fram mer tro och mognad hos oss. En muskel som aldrig övas blir slapp och oduglig.

Frågan är vem som får ta hand om oss när prövningar och frestelser hälsar på.

Det finns fiender som vi skall vara uppmärksamma på, säger texterna idag. I den gammaltestamentliga texten träffar vi bröderna Kain och Abel. Båda offerar till Gud. Kain offerar av markens frukt och Abel av djurens fett. Varför Gud ser till Abels offer och inte till Kains, får vi inte veta. Det är bara Gud som vet. Vi får inte veta vad det är för dunkla krafter som huserar i honom. Men vi kan ibland känna igen oss i honom: Det börjar med avund, avunden föder vrede, vreden hat, hatet hämnd. Tankarna på hämnd mognar till mord. Sedan följer dåligt samvete. Blicken blir mörk.

Men innan mordet sker, försöker Herren tala till Kain till rätta: Varför är du vred, och varför sänker du blicken? Om du handlar rätt vågar du ju lyfta blicken, men om du inte handlar rätt ligger synden vid dörren. Dig skall den åtrå, men du skall råda över den (1 Mos 4:6-7).

På latin heter åtrå *apetitus*. Synden har aptit på dig. Vilken bild! Den onda makten lurar som ett rovdjur vid dörren. Rätt som det slinker han in.

I bibelns sista bok berättas det om Jesus. Också han står vid dörren. Men han tränger sig inte på. Han vill att du frivilligt skall öppna dörren. Han bultar, han klappar. Hör du inte det? Han vill att du frivilligt skall öppna dörren. Får han komma in, blir det fest, läs Joh. Upp 3:20 ff.

I dagens epistel från Jakob 1:12-15, talas det också om prövningar och frestelser. Man ska inte skylla på Gud om sådant kommer. Ingen som blir prövad skall säga att det är Gud som frestar honom. Gud kan inte frestas av det onda, och själv frestar han ingen.

Nej, fienden finns inne i oss. En sugkraft inifrån, som bibeln ibland kallar för köttet, ibland för JAG. Blir någon frestad, är det alltid

av sitt eget begär som han lockas och snärjs. Och när så begäret har blivit havande föder det synd, och när synden är fullväxt föder den död.

Vad släpper du in? Två fiender har vi upptäckt: först SYNDEN, som lurar som ett rovdjur utanför dörren. Sedan kommer BEGÄRET, som vi ibland kallar KÖTTET eller vårt stora JAG och som finns som inackorderingsgäst inne i oss.

Men utanför dörren står han som är TROFAST. Han & Jesus - hör ditt rop när du nu kommer med ivrig bön och åkallan. Han vill komma in i dig och regera dig inifrån. När han får det upptäcker du det, som Jakob börjar sin text med idag: Salig är den som håller ut då han prövas.

Vi sjunger och ropar:

Du som är trofast, rädda mig, rädda mig,
lyssna på mig, skynda till min hjälp.

Vi läser och lyssnar till dagens evangelium från Matteus 16:21-23.

Från den tiden började Jesus förklara för sina lärjungar att han måste bege sig till Jerusalem och lida mycket genom de äldste och översteprästererna och de skriftlärde och bli dödad och bli uppväckt på tredje dagen.

Petrus tog honom då avsides och började förebrå honom och sade: &Må Gud bevara dig, Herre. Något sådant skall aldrig hända dig.&

Men Jesus vände sig om och sade till Petrus: &Håll dig på din plats, Satan. Du vill få mig på fall, för dina tankar är inte Guds utan människors.&

1. Mot hemska händelser i Jerusalem.

Från den tiden, börjar vår text. Jesus tar då lärjungarna till sig och börjar förklara att han skall gå till Jerusalem. Hemska saker skall hända där. Jesus skall bli dödad. Detta hade Jesus inte kunnat tala om tidigare. Tiden hade inte varit mogen för det. Och lärjungarna hade inte varit mogna för det. Men vad hade nu hänt med dem, eftersom Jesus kunde börja tala med dem om korset?

Bakom dem var en lång och härlig tid på tre år. För tre år sedan hade Jesus sagt: Följ mig! Vilket elektriskt ord! En utstrålning från Jesus gjorde att de lämnade allt och följde honom. Till yrket var de fiskfiskare. Nu skulle Jesus göra dem till människofiskare. De skulle få vara Jesu händer, som drog upp människor som sugits ned i nöd, synd, sorger och problem. Vilken uppgift!

Kan du se vad den uppgiften skulle innebära för dig. I stället för att ha händerna fulla av paket och prylar och saker, ha händerna fria för att ta tag i människor, som har det svårt. Vilket meningsfyllt liv! Jesus vill att vi ska mogna in i det spännande livet. Därför får vi använda mycken tid åt att lära känna Jesus. Vi får mogna in i gemenskapen med honom.

Vi LYSSNAR tillsammans med hans lärjungar till vad han säger i sitt ord.

Vi TAR EMOT hans ord av ande och liv.

Tillsammans med dem får vi SE, vad Jesus gör. Vi ser hur Jesus lägger händerna på människor, som är sjuka och trötta och uppgivna och vi får se hur det friska livet strömmar in i dem. Vi får se hur de rätar på ryggen och en ny glädje strömmar ut från dem.

När vi ser hur själviskt vi lever och anar detta rika liv som lärjungarna fick leva, kan vi bli rädda. Har jag missat målet och meningen med livet.

Vi börjar förstå att vi behöver lära oss dagens sång. Vi sjunger och ropar:

Du som är trofast, rädda mig, rädda mig,
lyssna på mig, skynda till min hjälp.

2. Vem är Jesus?

1. Lärjungarna ser Jesus som en ovanligt vanlig människa.

Han kan bli trött som de. Han kan som de bli hungrig och törstig. Och han kan som de både skratta och gråta.

Kan du tänka dig en skrattande Jesus? Varför eller varför inte? Vi kan också fråga så här: Kan vi tänka oss denne man Jesus, som så ofta uppmanade oss att vända om och bli som barn, kan vi tänka oss honom själv som den som inte kunde skratta och le och vara lekfull med barnen? Detta att Jesus grät var så ovanligt att man berättade om det. Att Jesus skrattade var så vanligt, att det berättades om man inte om.

Men lärjungarna ser också något mer:

2. De får se hur himmelska krafter är med, där Jesus går fram.

Också vi kan både ana och få se detta, när vi är tillsammans med Jesus. En himmelsk närvaro, en kraft, en glädje, som får oss att rätta på oss och tycka att livet är underbart.

Efter tre år kommer de till Cesarea Filippi. Om det berättas det alldeles före vår text. Jesus frågar dem där, vad människor säger om honom. Det blir mängder av svar. Man liknar honom vid de största kändisarna från Gamla Testamentet: Elia, Jeremia, någon profet …

3. Men ni då?

Jesus frågar så: Men ni då, vem säger ni att jag är? Först är det alldeles tyst. Sedan kommer Petrus fram och säger: Du är Messias, den levande Gudens son! Jesus, du kommer från Gud.

Då säger Jesus: Petrus, det här har du inte hittat på själv. Det är min fader i himlen som gett dig de orden. Och sedan talar Jesus om vad han skall använda Petrus till. Petrus hade sagt: Du är Messias! Jesus säger: Du är Petrus, Klippan, och på den klippan skall jag bygga min kyrka.

4. Vad händer med oss när vi kan säga till Jesus: DU ÄR …

Då säger Jesus till oss: DU ÄR …

Jesus – den levande Gudens son kan göra oss till den levande Gudens barn. Han kan göra en impulsiv och vacklig Simon till en klippa. När vi hittar vår förankring i Jesus, då kan han göra något riktigt och meningsfyllt av våra liv. Därför behöver känna Jesus – han är trofast, det går att lita på honom. Han är frälsaren, som kan och vill rädda oss och han vill göra det snart: Han skyndar.

Vi sjunger och ropar:

Du som är trofast, rädda mig, rädda mig,
lyssna på mig, skynda till min hjälp.

3. Varför MÅSTE?

Från den tiden börjar Jesus undervisa om korset. Nu är tiden mogen för denna undervisning. Nu vet lärjungarna, vem Jesus är. Han är Gud som kommer till vår räddning. Sann Gud och mänska sann, oss arma människor frälsa från synd och död han kan (Psalm 113:3).

Förstår vi inte vem Jesus är, blir korset bara ett gripande mänskligt drama. Det kan röra oss till tårar. Men får oss inte att röra oss om en ny frihet och glädje.

Lägg märke till att Jesus nu säger att han måste bege sig till Jerusalem och lida mycket. Han MÅSTE! Varför detta MÅSTE? Det var ett kärlekens MÅSTE. Han måste det för att vi inte ska drunkna och gå under av allt skräp, som vi strör omkring oss. Det är ju livsfarligt avfall!

Ty synden, onda tankar, stygghet, orenhet, detta att vi trampar på varandra och bara tänker på oss själva, allt det går inte att skaka av sig. Det finns kvar där i atmosfären omkring oss. Det är ju som livsfarligt kärnkraftavfall. Ingen vågar röra det. Det är bara Jesus som klarar av det. Men det kostade honom livet att ta tag i allt detta.

Enda sättet att klara upp vår synd för Gud var att sända Jesus till oss. Gud ville inte knyta näven mot oss och hota oss. Gud ville inte komma med pekfinger och peka på alla våra fel. Gud ville inte strunta i vår synd och se genom fingrarna. Man gör inte så med den som har det svårt.

Det enda sättet att klara av oss är att Gud själv stiger ned i Jesus och lider sig fram till oss. Ingen annan gud har sår. Gud tar tag i oss genom Jesus. Han lyfter oss ut ur det vi sitter fast i. Och när vi ser de händerna som sträcker sig fram mot oss, ser vi att de är genomborrade. Jesus MÅSTE lida sig fram till oss. Ondskan, som fångar oss är så stor, nöden är så stor, men Jesu kärlek är ännu större.

Ja, Jesus är frälsaren, som kan och vill rädda oss och vill skynda sig att göra det. Vi sjunger och ropar:

Du som är trofast, rädda mig, rädda mig,
lyssna på mig, skynda till min hjälp.

4. Håll dig på din plats, Satan!

Nu händer det något. Jesus har sagt att han skall dö. Petrus tar tag i Jesus. Får honom för sig själv. Han börjar förebrå Jesus. Här får inte bara ske, Jesus, att du skall dö. Må Gud bevara dig, Herre. Något sådant skall aldrig hända dig.

Då vänder sig Jesus om och säger: Håll dig på din plats, Satan. Gå bort, Satan! Försvinn!

Jesus riktar sig till Petrus, men talar till Satan. Det finns en ond makt – Satan, djävulen, fienden, fan. Han är mycket listig. Kommer alltid på ett oväntat sätt. Kan använda hyggliga människor som redskap. Just nu använder han Petrus för att få Jesus på fall. Men då säger Jesus: dina tankar är inte Guds utan människors.

Vad viktigt det är att se skillnaden. Varifrån kommer mina tankar? Det vi tänker kan se så bra ut först. Men slutet kan bli katastrof.

Det Gud säger kan se besvärligt ut först. Men det slutar i seger. Jesus går till korset, lider och dör för oss. På andra sidan korset finns segern, uppståndelsen, det rena, friska livet.

Vi ramlar sönder om vi är hänvisade till vår egen klokhet och vårt eget förnuft. Det som hjälper oss är Guds tankar och lyssna in dem. De är liv för envar som finner dem och en läkedom för hela hans kropp (Ordspr 4:20).

Allt det som händer på korset, den segern når oss i dopet. Från Golgata går det en kärlekens kraftledning ut i världen. Vi kopplades på den i dopet. Det gäller sedan att lära sig att koppla på den strömmen av liv, som finns i Golgata seger. Strömbrytarna heter Ordet, Nattvarden, Bönen.

När vi döper en människa säger vi: Tag emot korsets tecken på din panna, på din mun och på ditt hjärta. Man kan påminna sig om dopet genom att teckna korsets tecken på pannan: Allt det finns innanför denna panna av tankar, rena dem.

Man kan teckna korsets tecken på sin mun: Sätt o Herren vakt för min mun.

Man kan teckna korsets tecken på sitt hjärta: Fyll det med liv och kärlek.

Dopet säger oss att vi är Guds bundsförvanter. Som sådana lär vi oss att säga skarpt till den ONDE: Håll dig på din plats, Satan! bort, Satan! Försvinn!

Som Guds bundsförvanter vill vi höra ihop med Jesus. Vi är beroende av honom. Han är frälsaren, som kan och vill rädda oss och vill skynda sig att göra det. Vi sjunger och ropar:

Du som är trofast, rädda mig, rädda mig,
lyssna på mig, skynda till min hjälp.

Du ordbrukare! Du inbjudes nu till två fördjupningskurser. Kurs 1: FIENDEKÄNNEDOM. Läs Nyfikenhetsvandring nr 63 Kurs 2: JESUSKÄNNEDOM. Läs Nyfikenhetsvandring nr 16-38.